

Ardeal és Banat kis- és középiparosai
hetilapja. — Arad-i Iparos Olthoz, az Ipari
Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek
Szövetsége hivatalos lapja. — Szerkesztőség
és kiadóhivatal Arad, Str. Brătianu 18.
Előfizetési ára egész évre intézményeknek
és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei.
iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150
lei, negyedévre 75 lei. — Hirdetések négy-
szécentiméterre 6 lei, kötéseknél árendedmény

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Constituirea Institutului național de credit meșterugăresc

Actul constitutiv al Institutului național
de credit meșterugăresc.

Subsemnății:

Statul român, prin ministerul finanțelor,
reprezentat prin d. Christu Simionescu, secre-
tar general, în baza delegațiunii ministeriale Nr.
113.308 din 7 Iulie 1937;

Banca Națională a României, S. A. Bucu-
rești, Str. Lipscani Nr. 25, reprezentată prin
d-nii: O. Kiriacescu, administrator și G. I. Ca-
zacu, șeful serviciului contencios, conform pub-
licațiunii, făcută în „Monitorul Oficial” Nr. 222
și 128 din 1935;

Casa centrală a asigurărilor sociale, Bu-
curești, reprezentată prin d. avocat P. D. Va-
silescu, conform delegației Nr. 28.346 din 7.
Iulie 1937;

Societatea națională de credit industrial,
S. A., București, b-dul Regele Carol I. Nr. 16.,
reprezentată prin d-nii: Dorin Kastris, director
și Mircea Lipăneanu, director, conform publi-
cațiunii făcută în „Monitorul Oficial” Nr. 54
din 1936;

Camera de muncă din București, Str. Ca-
lomfirescu Nr. 8., reprezentată prin d. Calciu,
președinte, conform art. 164 al legii Consiliului
superior economic și a delegației Nr. 5.026 din
3 Iulie 1937;

Federațiunea muncii naționale, București,
Str. Dr. Felix Nr. 80., reprezentată prin d. Cal-
ciu, conform delegației din 6 Iulie 1937;

Uniunea camerelor de muncă, București,
Str. Povernei Nr. 6., reprezentată prin d. Cal-
ciu, conform delegației Nr. 1.885, din 3. Iulie
1937, dată în baza art. 179 din legea pentru în-
ființarea Consiliului superior economic; înfiin-
țăm, pe baza legilor și statutelor, publicate în
„Monitorul Oficial” Nr. 79, din 5 Aprilie 1937.,
„Institutul național de credit meșterugăresc”
sub formă de societate anonimă pe acțiuni.

Obiectul societății este finanțarea meseria-
șilor români, în condițiunile prevăzute de legea
și statutele menționate mai sus.

Capitalul social inițial e de lei 300 milioane
și e împărțit în 600.000 acțiuni nominative a
câte 500 lei fiecare.

Acest capital va putea fi sporit până la
1.300.000.000 lei, treptat, în conformitate cu
prevederile legii pentru înființarea Institutului
național de credit meșterugăresc.

Capitalul de 300.000.000, a fost integral
subscris achitându-se totodată în numerar, pri-
mul vârsământ de 30 la sută, plus 4 lei de ac-
țiune, drept cheltuieli de constituire de către
subsemnății, pentru sumele următoare:

1. Statul român, lei 100.000.000.
2. Banca Națională a României, lei 150.000.000.
3. Casa centrală a asigurărilor sociale, lei 30.000.000.
4. Societatea națională de credit industri-
al, lei 15.000.000.
5. Camera de muncă din București lei 3.000.000.
6. Federațiunea muncii naționale, lei 500.000.
7. Uniunea camerelor de muncă, lei 1.500.000.

Până la efectuarea completă a vârsămîn-
telor, se vor elibera titluri provizorii nominati-

A Bucurestiben tartott iparosnaggyulás kimondta:

„Helytelen és szükségtelen egyes szakmák több részre osztása...”

Altalanos a panasz az iparosság súlyos megadóztatása ellen.

Ne legyen többé szó az iparosok könyvvezetéséről

Az ország területén érvényben levő és egy-
másnak gyakran ellentmondó ipartörvények
egységesítésével kapcsolatban a munkatörvény
gyökeresen átförmálta a kézműipar eddigi fel-
építését. A munkatörvény a fejlett kézműipar-
al rendelkező nyugati államokat vette alapul,
ahol egyes ipari szakmák keretében külön spe-
cializálódtak az egyes szakmák alfajai s így
voltaképpen az egy gyűjtőfogalom alá tartozó
iparendelélt váltának, márpedig ez ellentét-
függelékét képező táblázatban a fémipari szak-
mában például 5 új iparágat szervezett s köte-
lezte az iparosokat, hogy minden szakmára új
iparendelélt váltanak, márpedig az ellentét-
ben áll az ipartörvény alapelveivel, amely a szer-
zett jogokat nem érinti.

Ennek az új ipari csoportosításnak hátrá-
nyait akkor kezdték észrevenni az iparosok,
mikor a régi iparendelélt becsérlésére ke-
rült sor és amikor az egyes munkakamarák
egy például a Cluj-kolozsvári munkakamara is
egy inarostól a szakmájába vágó 4—5 ipar ki-
csérlése után járó illetékek megfizetését kö-
vetelték. E gyakorlat ellen az ország iparos-
sága különböző alkalmakkor már többször til-
takozott, legutóbb a múlt hét szerdáján Bucu-
restiben tartott naggyűlésen, amelyre a Ro-
mániai Kisiparosok Országos Szövetségének
központja az összes fióktintézményeit és az ös-
szes munkakamarák képviselőjét meghívta.

A bucarestii kisipari naggyűlésen Samuil
szénátor elnököt és jelen volt a munkaügyi
miniszter kiküldöttje is. Az ülésen számtalan
felszólalás hangzott el s mindenki rámutatott ar-
ra, hogy a munkakamarák által életbe lépte-
tett gyakorlat súlyos anyagi megterhelést je-
lent az összes iparosokra nézve, mert az azt kö-
veteli, hogy egyes iparágak keretein belül egy-
egy iparos 4—5 inarendelélt is váltson ki.

A törvényhozóknak nem az volt a szándé-
kuk, hogy az új törvénnyel az iparosokat zak-
lassák, hanem az, hogy a zavaros helyzetet ren-
dezzék és ezért

helytelenül magyarázzák a törvényt a
munkakamarák és helytelen a munkatör-
vény-függelékét képező táblázat is, amely
az egyes szakmák keretén belül olyan ipar-
ágakat létesített, amelyeket eddig együtt-
sen gyakoroltak az illető iparágak képví-
selői.

Az elhangzott felszólalásokból a munka-
ügyi miniszter jelenlévő képviselője is meggyő-
ződött az iparosok panaszainak jogoságáról s
közölte, hogy a sérelem orvoslása érdekében a
munkaügyi minisztérium az összes városok ve-
zetőjének bevonásával bizottságot fog alakítá-
ni és

a bizottság véleménye alapján a sérelmet
törvényrendelettel fogják orvosolni.

Szóba került a naggyűlésen a kézműipar
tulzott megadóztatása is. Az ország különböző
vidékeinek iparosai

egyhangúan panaszolták, hogy a most fo-
lyó adókiivetések rendjén a patenta fixa
magasabb osztályába sorozták őket és a
magnövekedett adóterheket nem bírják el.

A gyűlés úgy határozott, hogy küldöttségileg
kérk fel a pénzügyminisztert a kisiparosok adó-
jának felülvizsgálására, amde a pénzügyminisz-
ter fontos külkereskedelmi tárgyalásokkal volt
elfoglalva, a küldöttséget nem fogadhatta és
ezért a szövetség az államtitkárnak alaposan
megindokolt emlékiratot adott át, amelyben

az adósérelmek orvoslását kérte.

— Foglalkozott a naggyűlés a kisiparo-
sok kötelező könyvvezetésének ügyével. A ke-
reskedelmi miniszter tudvalevőleg a kötelező
könyvvezetés életbeléptetését szeptember 15-ig
halasztotta el. Addig a kisiparosoknak tehát
nem kell könyvet vezetniük. A naggyűlés
azonban ezen határidő meghosszabbításával nem
volt megelégedve és felkérte az elnökséget,
hogy a kérdés végleges rendezése érdekében
tegye meg a szükséges lépéseket.

ve; vârsămintele ulterioare se vor efectua la
data ce se va fixa de consiliul de administrație.

Durata societății e nelimitată.

Primul consiliului de administrație, care va
funcționa potrivit dispozițiunilor art. 37. din
statute, în ce privește membrii aleși, se compu-
ne din d-nii:

- a) D. R. Ioanîtescu;
- b) Iuliu Nasta;
- c) C. Alimănișteanu;
- d) Ed. Lăzărescu;
- e) I. Calciu.

Censor, ales al societății este d. Nicolae
Metaxa; iar ca censor supleant a fost desemnat
d. Aelxandru Broșteanu.

Garantiile ce urmează a fi depuse de mem-
brii consiliului de administrație și de censori

sunt acele prevăzute în art. 40 și 60 din statute.

Statutele publicate în „Monitorul Oficial”
Nr. 79, din 5 Aprilie 1937, fac parte integran-
tă din prezentul act constitutiv.

Primul vârsământ de 30 la sută, după la
Banca Națională, se va elibera după publicarea
prezentului act constitutiv în „Monitorul Ofici-
al” în conformitate cu dispozițiunile art. 33.
din legea publicată în „Monitorul Oficial” Nr.
79, din 5. Aprilie 1937, persoanelor care repre-
zintă societatea potrivit art. 50 din statute.

Dăm depline puteri d-lui avocat Al. Nea-
gu, pentru facerea tuturor formalităților, nece-
sare constituirii prezentei societăți, semnând
oriunde va fi necesar, pentru ajungerea acestui
scop.

(Urmează semnăturile.)

Slavescu volt pénzügyminiszter:

„Meg akarom nyugtatni a vállalatokat a nemzeti munkavédelem ügyében“

Előkele vendégei voltak múlt vasárnap Aradnak. Slavescu Victor, az UGIR nemrégiben megválasztott elnöke, valamint a nemzeti ipari hittelintézet vezérigazgatója látogatott el Aradra a tárgyalásokat folytatott a gyáriparosok szövetsége itteni vezetőivel. Vele együtt érkezett Penescu Kertsch, a bucurestii kereskedelmi kamara elnöke. Az UGIR elnökévé való megválasztása után Slavescu Victor elhatározta, hogy a helyi problémák és kívánságok megismerése végett meglátogatja a szövetség vidéki tagozatait. Legutóbb Timisoara-Temesváron járt és innen érkezett Aradra.

Mateescu Stefan, az aradi tagozat elnöke diszkozyülésre hívta össze Slavescu Victor tiszteletére a tagokat. A diszkozyület az aradi iparkamara nagytermében tartották meg. Mateescu Stefan üdvözölte Slavescu Victort és kifejtette, hogy az aradi tagozat teljes bizalommal viseltetik személye iránt és értékelni tudja azt a munkát, amelyet az UGIR élén, valamint az Ipari Hitelintézet vezérigazgatójaként kifejt. Az üdvözlő szavakat Slavescu Victor meleg hangon köszönte meg, majd pedig a következőket mondotta:

— Nem szabad szem elől téveszteni, hogy

az ipar az, amely az ország nyersanyag termelését feldolgozza és ezáltal az ország lakossága egy jelentős részének munkaalkalmat ad.

Szem előtt kell tartanunk azt is, hogy jelenlegi fejlett iparunk belföldi kezdeményezés eredménye és nagymértékben belföldi tőkével dolgozik

Ez az ipar tehát nem érdemli meg a gyakran hangzatosított parazita elnevezést, sőt elismerést kell kapjon, mert ötven milliórd leu értékű áru-behozattalból mentesíti az országot,

egyben pedig legtekintélyesebb táplálója az állam költségvetésének.

— A hazai ipar beleilleszkedett az ország nemzetgazdaságába és annak alkotórészét képezi. Mint ilyen, jövőjét az ország sorsához kötötte. Bár nem tagadom az államnak azt a jogát, hogy a magángazdaságba beavatkozhasson, mégsem találom igazoltnak azt a sokszor meg nem értő és kárt okozó beavatkozást, amelyet gyakran tapasztalhatunk.

Slavescu Victor ezután a nemzeti munka védelmének kérdéséről beszélt és ezeket mondta:

— Ami a nemzeti munkavédelmi rendelettervénytervezet intézkedéseit illeti, azok még nem találták meg a végleges formát.

Szükségemnek tartom az érdekelteket megnyugtatni. Ezek az intézkedések megértőek és bölcsesek lesznek és senkit sem fognak jogában csorbítani. Ha az ipar számítani akar a hatóságok támogatására, a magam részéről azt ajánlom, hogy a magánvállalatok vezetői igyekezzenek összhangba hozni vállalatuk működését az állam magasabb érdekeivel.

Az UGIR elnöke ezután megemlékezett azokról az eredményes közbenjárásokról, amelyeket a szövetség a közelmúltban elvégzett, majd bejelentette, hogy újjászervezi a szövetség központi irodáját.

Ki akarja sajátítani a munkakamara a Timisoara-temesvári iparos-székházat

Timisoara-Temesváron, az Eugen Savoya-uccában nagyértékű ingatlana van az iparosoknak, az iparos székház. Az impozáns, emeletes épület egy nagyrészt iparosokból álló részvénytársaság tulajdona, amelynek tagjai nem vártak hasznos részenyeik után, hanem az épületet iparoscélokra engedték át. Az ipari székházban nyertek elhelyezést a különböző iparos-intézmények, így az ipartestület

Magyar iparosok!

Rendeljétek meg a

Magyar Nép című lapot

hetenként husz oldal nagyságban jelenik meg. Előfizetési díj egy évre 150 lei, fél évre 85 lei. Kiadóhivatal: Cluj, Baron L. Pop 5. — Kérjen mutatványszámot! — A lapban állandó iparos rovat!

Felavatták az aradi husiparosok székházat

Jelentős eseménye volt most vasárnap Arad iparostársadalmának. Ünnepléses külsőségek között történt meg az aradi husiparosok szindikátusa székházának felavatása. Dél előtt Turic Caius görög keleti, Kovintyiu Uros szerb esperes és Kulcsár Kálmán római katolikus lelkész felszentelték a székházat, míg az ünnepléses avató diszkozyülésen megjelentek többek között Pacuraru Brutus kereskedelmi és iparkamarai főtitkár, Jac Eugen gazdasági tanácsos, Olariu Iustin és Steigerwald Alajos volt ipartestületi elnökök, Costa Romulus, a bucurestii husiparosok szindikátusa elnöke.

Tomits Pál elnök nyitotta meg a közgyűlést és a megjelentek üdvözlése után rávilágított arra, hogy a szindikátusi székház, valamint az aggmenház építésének mozgalmát 1922-ben Szida Lázár, a szindikátus jelenlegi örökös diszelnöke indította meg. Ugyancsak az ő kezdeményezésére szervezték meg a husiparosok a kölcsönös temetkezési segélyezést.

— Bár sok nehézséggel kellett megküzdenünk, — mondotta Tomits Pál — mégis megvalósítottuk ezt az intézményt és gondoskodni kívánunk arról is, hogy a husiparosok aggmenháza ugyancsak ezen a talpon rövidesen felépüljön.

Szida Lázár örökös diszelnök szólalt fel ezután és mindenekelőtt Tomits Pál érdemeit méltatta, majd pedig hangsúlyozta, hogy az országban ez a második hasonló intézmény. A husiparosok első székháza és aggmenháza Cluj-Kolozsváron épült. Pribán Miklós titkár szépen felépített előadásban ismertette a székház és az aggmenház építésére indított mozgalom történetét, majd pedig Costa Romulus, a bucurestii husiparosok szindikátusának elnöke emlékedett szözlásra. Beszédét a király és az uralkodóház áldatásával kezdte, majd pedig szerencsikívánatait

fejeste ki az aradi szindikátusnak sikeres munkásságáért és az eredményért, amelyet elért.

Costa Romulus az építendő aggmenház javára tízezer leu adományozott.

Pacuraru Brutus kereskedelmi és iparkamarai főtitkár szólalt fel ezután.

— Az, hogy a husiparosok ennek az intézménynek megvalósítására gondolnak — mondotta többek között —

annak a jele, hogy súlyos helyzetben vannak,

mert az ember csak akkor előrelátó, csak akkor gondol a nehezebb napokra, mikor a jelen gondjaival is meg kell küzdenie. Az ilyen kezdeményezés, amely majdan elaggott iparosoknak nyújt majd hajlékot

megérdemli a hatóságok osztatlan támogatását.

A Kereskedelmi és Iparkamara nevében őszinte szerencsikívánataimat fejezem ki szép munkájukért.

Juhász Gábor a fűszerkiskereskedők szindikátusa, Coroban Stefan a kisiparosok szövetsége aradi fiókja, Ermesz István a fémipari szindikátus és a vízvezeték-szerelők, Gégner Sándor pedig a husipari alkalmazottak szerencsikívánatait tolmácsolta.

A diszkozyülés után a husiparosok szindikátusa közös vacsorán látta vendégül a megjelenteket.

MEGBIZHATATLAN ARA.

Egy fiatalember panasaskodik a másikkal:

— *Barátnóm, ma már nem lehet a nőkben hinni.*

— *Miért?*

— *A napokban feladtam egy házassági hirdetést az újságba és az első, aki válaszolt rá, a menyasszonyom volt.*

hogy az alapos és tudományosan feldolgozott adatokkal rendelkezzen az ország iparáról.

Rács Sándor dr. szólalt fel ezután és ismételtén az aradi tagozat teljes bizalmát fejezte ki Slavescu személye iránt. Marcus Mihai dr., a Banca Nationala cenzora emelkedett szözlásra és a következőket mondotta:

— Már belenyugodnánk abba, hogy az állam beavatkozik a magánvállalatok működésébe, de azt kell tapasztalunk, hogy ez a beavatkozás nem abban a formában történik, hogy az a vállalatok előnyére szolgáljon. Oda kell tehát hatni, hogy az állam beavatkozása előnyére váljon a magánvállalatoknak. Mindenek előtt egyszerűsíteni kell a külföldi nyersanyagok beszerzését megnehezítő formalitásokat és bürokratikus intézkedéseket.

Mayer Hermann, az Aradi Textilpar R.-T. igazgatója a kontingentálással kapcsolatos sérelmeket említette meg, majd pedig köszönetet mondott az UGIR központjának eredményes közbenjárásáért.

Déli fél 2 órakor ebédet adtak a vendégek tiszteletére, este 7 és 8 óra között pedig Slavescu fogadta az egyes iparvállalatok képviselőit, akiknek konkrét ügyekkel kapcsolatos kívánságait hallgatta meg. Aradról Slavescu Braşov-Brassóba utazott, innen pedig Sibiu-Nagyszombatba folytatja útját.

és a szindikátusok szervezete is. Ezek az intézmények vagyunk arányában járultak hozzá az egyesület hatalmas terhet jelentő átalakítási munkálataihoz, így az ipartestület is évről-évre jelentős összeget szavazott meg és fizetett ki erre a célra. Az új ipartörvény értelmében, — mint ismeretes — az ipartestületek vagyona a munkakamarákra száll át. Ezen a címen a megszűnt ipartestület támogatási összegeire való hivatkozással most a Timisoara-temesvári székházat ki akarja sajátítani a helyi munkakamara. Terve természetesen akadályokba ütközik. Az épület jogszertinti tulajdonosai, a részvényesek ugyanis semmi hajlandóságot nem mutatnak arra, hogy a palotát a csak kis részben iparos-érdekeltségű munkakamarának átadják. Erről csak abban az esetben lehetne szó, hogyha a munkakamara kifizeti a házon levő terheket és a részvényt 900 ezer leu kitevő ellenértékét.

A munkakamarának ez a megoldás nem tetszik. Minden ellenérték nélkül akar az értékes ingatlanhoz hozzájutni. Legutóbb megjelentek a kamara kiküldöttei az ipari szindikátus helyiségeiben és jegyzőkönyvet vettek fel. A székház tulajdonjogát bíró részvényesek erre a jegyzőkönyvre a napokban megtartandó igazgatósági ülés határozatával felelnek. A Timisoara-temesvári iparos székház körüli harc ezzel ismét kiújult, súlyos kárára a város iparostársadalmának.

MUPARTOLAS.

— *A megboldogult nagy zeneértő volt.*

— *Miből következteti ezt, én nem tudok róla.*

— *A vagyont elhagyta, az adósságait a nagyharang fizeti, a házat pedig dobra fogják verni.*

Az új területekkel akarják megfizettetni, hogy a régi királyságba be kell vezetni a telekkönyv intézményét

A telekkönyvi rendszer kiterjesztése az egész országra nézve tervszerűen folyik. A megállapított terv szerint a szükséges költségek fedezése céljából új adicóális adót fognak kivetni és pedig az összes mezőgazdasági és városi ingatlanok jövedelmére egy százalékat. Minden valószínűség szerint a legközelebbi napokban új törvényrendelet jelenik meg, amely ezt az adót rendszerezíti.

A mi kérdésünk csupán az: vajjon kivetik-e az adót az Ardeal-erdélyi mezőgazdasági és városi ingatlanokra is? Tudvalevő, hogy ezen a területen már 80 év óta van telekkönyv és a kataszteri munkálatok és telekkönyvek felfektetésének költségeit e terület lakosai annak idején már megfizették.

Zajos közgyűlést tartott vasárnap az Oradea-vagyvárad munkakamara

Élesen támadták a vezetőséget azon a címen, hogy könnyelműen kezelik a közpénzeket.

Miért mondott le a kisipari tagozat elnöke

Az Oradea-nagyvárad munkakamara tanácsa most vasárnap délelőtt igen zajos közgyűlést tartott. Moga Matei elnök előterjesztette jelentését. Pantea főkönyvelő a számvizsgáló bizottság jelentését olvasta fel.

Tudomásul vették a minisztertanács határozatát, amely

a tanácsosok napidiját ülésenként 200 leiben, a vizsgáztató bizottságok tagjainak napidiját ülésenként 150 leiben állapította meg.

A kamara vezetősége a minisztérium által jóváhagyott költségvetést módosítani akarta, több tételnek a felemelését kérték, különösen az elnökség és a tanácsosok honoráriumának tételeinél, mert — az elnök szavai szerint —

ha a költségvetést nem változtatják meg, a kamara nem fejtheti ki működését.

Több hozzászólás után bizottságot küldtek ki a költségvetés módosítására.

Ghimpăeanu a csodaügyvéd.

Moga elnök ezután javaslatot tett egy három milliós kölcsön felvételére. Felolvasta Ghimpăeanu ügyvéd ajánlatát, aki

160.000 lei közvetítési díjért hajlandó a kölcsönt kiesziközölni.

Hențiu, Keszenbaum és Samarineanu tanácsosok indítványára kimondották, hogy

az iparos hitelszövetkezetről fennálló adósságot a törvényszék által kinevezendő hites könyvszakértőkkel vizsgáltsák felül.

Samarineanu a kérdés kapcsán támadást intézett Mónus volt ipartestületi elnök ellen, majd azt javasolta, hogy

tízmilliós kölcsönt vegyenek fel egy új székhez építésére.

Ez a javaslat és a népszerű Mónus Sándor volt ipartestületi elnök elleni indokolatlan támadás élénk ellenzést váltott ki az iparos szekció tanácsosai részéről.

Katz Hermann tanácsos szerint az iparos tagozat a régi székház kibővítését akarja és az új indítványt előbb a tagozatnak kell tárgyalni.

Kihasználja a munkakamara az iparos tagozatot.

Hențiu támadást intézett az iparos tagozat ellen amely szerinte a kamara összessége felett akar diktálni.

Motiu Gheorghe, az iparostagozat elnöke kijelentette, hogy

a kamara egy évig volt a tagozat házában bér nélkül, megakadályozta a szálloda bérbe adását, most pedig új házat akar építeni és elmenni szintén bérfizetés nélkül.

Ezáltal csödbe megy az iparos tagozat.

Miért nem működik a munkabíróság?

A tanácsulást délután folytatták.

A délutáni ülésen Katz Hermann tanácsos nyilatkozatot olvasott fel, amelyben visszatámasztotta Hențiu Ludovic délelőtti kijelentéseit.

Nagy vihart keltett ezután a munkabíróság ügye. Samarineanu, Chiş és Hențiu tanácsosok erősen hangon követelték, hogy

a munkabíróság azonnal kezdje meg működését a munkakamara helyiségében.

Peia ügyvéd, a kamara ügyésze kijelentette, hogy az állásukból elbocsátott alkalmazottak a legkétségbeesettebb helyzetben vannak. A járásbíróság nem fogadja el kereseteiket, a munkabíróság nem alakult meg és ezáltal valóságos ex-lex uralkodik.

Madura inspektor kijelenti, hogy a Carei-nagykárolyi iparosok át akarták adni a temetkezési egyesületet azzal a feltétellel, hogy a munkakamara vegye át az egyesület ügyeinek intézését.

Az ügyben kimondták, hogy Ghimpăeanu ügyvédet nem alkalmazzák, hanem a munkakamara ügyészi hivatalától fognak kérni véleményét.

Malasescu titkár bejelentette, hogy Minom mérnök a Satumare-szatmári fiók elnöke lemondott. Helyette Rauch Sándor Oradea-nagyvárad banktisztviselőt hívták be a tanácsba. Az Unióba pedig Simionescu Satumare-szatmári mérnököt választották meg. — Ugyancsak ő lett a Satumare-szatmári fiók vezetője is.

Carei-Nagykároly Iparosvagyonát is el kell venni a Satumare-szatmári mintára...

Moga elnök javasolta, hogy

a Satumare-szatmári Iparos Otthon példájára perelje a munkakamara a Carei-nagykárolyi Iparos Temetkezési Egyesület 2 millió 500 ezer leit kitevő vagyonát.

Javasolja, hogy Ghimpăeanu ügyvédet bízzák meg ezzel a perrel, ugyanazt az ügyvédet, aki a Satumare-szatmári Iparos Otthont is megszerezte a munkakamara számára.

Samarineanu volt elnök tiltakozik az ellen, hogy amikor a munkakamarának saját ügyvédei vannak, állandóan egy bucureştii ügyvéd segítségéhez folyamodjanak. Hasonlóan vélekedik Muth Gyula miniszteri inspektor is.

Kitört a tűz a pénzkezelés és a vezetőség napidijai körül

Váratlanul vihar tört ki egy jelentéktelennek látszó pontnál. Moga elnök javasolta, — hogy hagyják jóvá egy sokszorosító gép vásárlását. Az elnökség két tagja Chiş és Hențiu ellenzték a vásárlást és hosszas vita után bizalmi kérdést csináltak az ügyből és titkos szavazást kértek. 14 szavazat a gép vásárlása mellett 14 ellene szőtt és így Moga elnök szavazatával elhatározták a gép vásárlását.

Muth Gyula kormánybiztos kijelentette, hogy a vitáról kénytelen lesz jelentést tenni a minisztériumnak.

Sós Satumare-szatmári munkástanácsos a következőket mondta:

— Szégyen, ami itt történik! Az igazgatóság tagjai egymást vádolják.

Az igazgatóság kebelében uralkodó „harmónia” azonban a következő pontnál is megmutatkozott.

A titkár kérte, hogy engedjék meg az elnöknek, hogy

5000 lei összegig sürgős esetekben az igazgatóság jóváhagyása nélkül eszközölhesen kiutalásokat.

Hențiu és Chiş határozottan tiltakoztak a javaslat elfogadása ellen. Chiş azt állítja, hogy

Moga elnök nem adott segílyt szegény munkásoknak, de ugyanakkor minisztériumi tisztviselőkkel bankettezett és e célra a tisztviselők segélyeiből vont le 500—500 leiket.

Madura inspektor követelte, hogy Chiş mondja meg, kik azok a tisztviselők, mert ő is a munkaügyi minisztérium tisztviselője.

Chiş: Nem minisztériumi, hanem kamarai tisztviselők voltak.

Sulyos támadás az elnök ellen

Moga elnök kijelentette, — hogy Chiş Péter állításai valótlanok. Bármilyen vizsgálatnak hajlandó magát alávetni és kijelenti, hogy ezek az állítá-

sok nem jellemes emberhez méltók

ő fizetés nélkül dolgozik.

Samarineanu: Nem igaz! Ön állandóan felvesz minden utért fizetést és azt állítja, hogy ingyen dolgozik.

Egy pillanatig sem adhatjuk többé bizalmunkat, követeljük, hogy mutassák meg nekünk, hogy milyen összegeket fizettek ki

Moga elnök felolvassa egy kimutatást a tanácsosoknak és tisztviselőknek kifizetett kiszállási összegekről.

Muth kormánybiztos kijelenti, hogy az elhangzottak alapján kérni fogja, hogy minden kiutalást ellenőrzésre mutassanak be neki, hogy a jövőben gyanúsítások ne fordulhassanak elő.

Végül elhatározták, hogy úgy a központi elnök, mint a Satumare-szatmári és záláui fiók rendelkezésére bocsátanak havi 5000 lei rendelkezési alapot.

Madura inspektor kéri, hogy Satumare-szatmárt ne kezeljék mostohán. Beterjeszti 10 Satumare-szatmári iparos kérését, akik szárszámvásárlásra kérnek segílyt.

Lemondott az iparos tagozat elnöke

Samarineanu javasolta ezután, hogy az igazgatóság fizetését redukálják. Éspedig az elnök fizetését nyolcezer leiről háromezer leire, a többi igazgatók fizetését ötezer leiről kétezer leire — Hiták le.

A tanácsülés azt egyenhangulag megszavazta:

Ekkor Muțiu, az iparoszekció elnöke, a fizetésredukcióra való tekintettel bejelentette, hogy kénytelen lemondani tisztségéről, mert ilyen honorárium mellett nem áll módjában az elnöki tisztséget betölte. Motiu lemondása ügyében a tanács nem döntött.

Felhívás az összes Oradea-nagyvárad építési-vállalkozókhoz és építőiparosokhoz

Az Oradea-nagyvárad Építőiparos Szövetség új ügyviteli szabályzatát a közgyűlés jóváhagyta és az a közeli napokban életbe lép. Ezzel újjáalakul a szövetség. Megtalálja benne minden építési vállalkozó és minden építőiparos az ő erkölcsi nivójának emelését és egyben anyagi jólétét. Nem lehet többé szövetségi tag, iparosnak silány, összecsapott munkát végezni, vagy az előállítandó tárgyból a kellő minőségű és mennyiségű munkát elvonni, mert a szövetségi tag-iparos belső fegyelem alatt fog állani. A becsülést érdemlő munkával pedig az iparos is becsülést fog szerezni magának megrendelői előtt. De viszont meg is fogja kapni érte azt az árat, amiért ilyen munkát ki lehet állítani és ezenfelül az egzisztenciáját is biztosítani fogja általa. Megszűnik a kontárkodás, a tisztességtelen verseny. Közös iparérdekekben közösen, egyesült erővel fog működni a Kisiparos Ligával. Mindezekről gondoskodik az új ügyviteli szabályzat. Minthogy pedig az újjáéledt szövetségnek csak az lehet tagja, aki új belépési nyilatkozatot ír alá, amelyben aláveti magát az alap és ügyviteli szabályzatnak, ezért elkészítettük a belépési nyilatkozatot, amely aláírás végett rendelkezésre áll minden Oradea-nagyvárad építési vállalkozónak és építő iparosnak a szövetségnek a munkakamara székházában lévő irodájában az új alap- és ügyviteli szabályzat tal együtt.

Ezuton is felhívunk a város területén dolgozó minden építési vállalkozó és építőiparosurat, hogy a belépési nyilatkozat aláírása végett a szövetség irodájában megjelenni szíveskedjenek, tekintet nélkül arra, hogy ezig tagjai voltak-e a szövetségnek, vagy sem. A régi tagoknak a belépés díjtalan, az új tagok belépési díja egyszer és mindenkorra 50 lei.

Az Építő-Iparos Szövetség Elnöksége.

SZALLODAI BABONA.

A hotelpincér így szól a szobaasszonyhoz:

— Pszt! Nézzé csak a 6-os most surrant be a 7-hez. Hat meg hét az tizenhárom... Meglátja, ebből botrány lesz...

RITKA ESET.

— Szeretnék egy kerékpárt, de olyat, amilyen nincs mindenkinek.

— Akkor vásároljon uram, készpénzfizetéssel.

Egyéves fizetését ítélte meg a törvényszék a megszűnt Oradea-nagyváradai ipartestület egyik elbocsátott tisztviselőjének

Hónapok óta húzódó ügyben hirdetett szerdán ítéletet az Oradea-nagyváradai törvényszék első tanácsában Kálnay tanácselnök.

Az ügy előzményei még arra az időre nyúlnak vissza, amikor a kormány feloszlatta az ipartestületeket és helyüket a munkakamarák foglalták el. Ekkor a helyi ipartestület tisztviselői közül többen abba a helyzetbe jutottak, hogy a régi munkaadóval, az ipartestülettel szemben nem érvényesíthették jogukat, az új munkaadó, a munkakamara pedig nem volt hajlandó teljesíteni kívánásukat. — Ennek következtében az egyik régi tisztviselő, Gábor Géza az ipartestület volt pénztárosa, perrel támadta meg a munkakamarát, mint az ipartestület jogutódját s keresetében elmaradt szabadságának és a felmondási időre járó fizetés, valamint külön órák díjazása címén 72.350 lei megítélését kérte.

Elsőfokon Buznea járásbíró tárgyalta az ügyet, amely annál nagyobb jelentőségű, mert Gáborhoz hasonlóan több tisztviselő fog pert indítani a munkakamara ellen. A járásbírósi tárgyaláson dr. Patkó Elemér ügyvéd képviselte Gábor Gézát s a bíróság a kifejtett indokok alapján

kötelezte a munkakamarát, hogy Gábor Gézának 72.350 leit fizessenek ki.

Megállapította a bíróság, hogy az állásából elbocsátott tisztviselőnek joga van az elmaradt szabadság-időre külön díjazásra, jogos a külön órákért kívánt díjazás és az egyéves felmondási időre járó fizetést is meg kellett ítélni.

Ezt az ítéletet a munkakamara ügyésze dr. Peia megfellebbezte a törvényszékhez, ahol az első tanácsban több tárgyalást tartottak az ügyben, mert a bíróság tagjai között véleménykülönbség támadt. Peia munkakamara ügyész a bíróság előtt elismerte, hogy Gábornak joga van az egy esztendő felmondására, illetve az egy évre járó fizetésre s ezt a jogát a munkakamara vezetősége az ipartestület átvétele alkalmával az átvételi jegyzőkönyvben is elismerte, az összeget azonban pénzühiány miatt nem tudták kifizetni. Tagadta azonban, hogy az elmaradt szabadságidőre járó külön díjazás és külön munkadíj a munkakamarát terhelne.

A törvényszék helyt adott a munkakamara védekezésének, megsemmisítette a járásbíró ítéletét és a munkakamarát csupán az egyéves felmondási időre járó, elmaradt fizetés 42 ezer lei megfizetésére kötelezte.

Pénzügyminiszteri rendelet szerint nem kötelező a könyvvezetés, bélyegkihágás címén mégis büntelhető, ha nincs

Hirt adtunk arról, hogy a pénzügyminisztérium a kereskedelmi és iparkamarák közbenjárására szeptember 15-ig adott haladékot a kisiparosok és kiskereskedők kötelező könyvvezetésének megkezdésére. Ezzel szemben a repülőbélyeg alapot kezelő központi bizottság a korábbi haladékok alkalmával sem adott felmentést a könyvek kötelező vezetése és lebélyegzése alól. Az ellentétes rendelkezések során most az a helyzet, hogy repülőbélyegkihágás címén büntető jegyzőkönyv vehető fel mindazon esetekben, amelyekben a kisiparos, vagy a kiskereskedő nem vezet könyveket.

Az italmérők szabad mérlegelésére bízták, mennyi szeszessítalt igényeljenek a monopóliótól

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége a következő felvilágosítást közli:

A pénzügyminiszter az italmérők szabad mérlegelésére bízza, hogy mennyi monopóliozált szeszessítalt igényeljenek a valóságos szükséglethez képest és erre való tekintettel az italmérőket nem lehet felelőssé tenni azért, mert a monopóliozált szeszessitalokat nem tudták eladni.

ni olyan mennyiségben, mint ahogy azt a szeszegyedáruság vezérigazgatósága megkövetelte tőlük. Ez a rendelkezés nagy könnyebbséget jelent az italmérők számára, akiket eddig felelőssé tettek azért is, ha nem igényeltek elegendő szeszessital-készletet és azért is, ha igényeltek, de nem tudták készletüket teljes egészében eladni.

Olcsóbbodniuk kellene a készbőrárúknak

Bucurestiből írják: Az első hat hónapjában a bőr- és cipőárú piac forgalma gyengébb volt, mint az elmúlt év hasonló időszakában elért forgalom, ami a tartós szép időnek tulajdonítható. Természetesen a többbizben végrehajtott drágítás is éreztette hatását a piac forgalmának alakulásánál. Szakmai körökben hang sulyozzák, hogy az árukereslet és kínálat elve alapján, ha a helyzet szabadon alakult volna ki, az árak leszállítása következik be, legjobb

esetben pedig megmaradtak volna a régi árak, elképzelhető tehát, hogy milyen hatással volt az erőszakolt árdragítás. A bőrkartell megalakulása semmiképpen sem szolgálja az árak természetes kialakulásának folyamatát, ellenkezőleg. Árszifárduást hozott és esetleges további áremelkedések árnyékát veti előre. Az év első három hónapjában — az előző év adataival összehasonlítva, — jelentősen emelkedett a behozatal, a kivitel pedig ugyanakkor csökkent.

Kétszer adóztatták meg telepadóval Cluj-Kolozsváron a cipészeket és csizmadiákat

A nyílt piacokon áruló cipész és csizmadiapárosokat a városi adókövető bizottság, úgy látszik, olyan mértékkel méri, mintha milliommok volnának. A cipész- és csizmadiapárosok tudvalevőleg, ha csak nem egyszobakonyhás lakásukban, hanem külön műhelyben folytatják mesterségüket, telepadót fizetnek. Ugy látszik, hogy erről nem vesz tudomást az adókövető bizottság, mert most a nyílt téren árusító cipészeket és csizmadiapárosokat a piacon elfoglalt árulóhelyeik alapján másodszor is telepadóval rótták meg annak ellenére, hogy helypénzt is fizetnek. A cipész- és csizmadiapáro-

sok panaszára a kisiparosok szövetségének helyi fiókja emlékiratban hívta fel a városi tanács és az adókövető bizottság figyelmét a kétfős adózásra és a sérelem orvoslását kérte.

Vásároljunk olcsón,
szép nyári ujdonságokat

L. AXOTIU-nál

P. A. Iancu és Metianu ucca sarok
szeszessitalok olcsó árak.

Consum és Incesnitas-tag.

„Mindenkinek joga van az élethez és a munkához”

Cluj-Kolozsvárról jelentik: A Magyar Párt Cluj-Kolozsvári tagozatának intézőbizottsága ülést tartott, amelyen részletes beszámolókat hangzottak el az elmúlt esztendő eseményeiről. Ferencz József dr. annak a ragaszkodásának adott kifejezést, amelylyel az ország magyarsága Bethlen György, a Magyar Párt elnöke felé fordul. Javaslatára az intézőbizottság lelkes egyhangúsággal fejezte ki tántoríthatatlan hűségét Bethlen György iránt és felkérte Vékás Lajos dr. elnököt, hogy a határozatot hozza a pártelnök tudomására.

Vékás Lajos dr. beszámolójában megemlítette, hogy komoly kilátás van a Cluj-Kolozsvári Magyar Ház kérdésének tető alá való hozatalára. A párt-szervezés munkája is lényegesen előbbre haladt három új szakosztály: az iparos-, földész- és a magántisztviselő-szakosztály megalakulásával.

A nemzeti munka védelmének kérdésével kapcsolatban Botos János terjesztett elő határozati javaslatot. Beszédében idézte az alkotmánytörvény intézkedését, valamint a kisebbségi szerződést, amely határozottan kimondja, hogy közhivatali állások elnyerése, vagy a különböző foglalkozások és iparok gyakorlása tekintetében nem lehet különbség állampolgár és állampolgár között.

— Mindezekből kiviláglik — mondotta — hogy a törvénytervezet súlyosan sérti az alkotmányt s nemcsak a javaslat ellen kell tiltakozni, hanem el kell utasítani az erre vonatkozó hivatalos és félhivatalos hírek terjesztését is, mert megtévesztő celszátuk nyilvánvaló.

A határozati javaslat

felhívja a munkaadókat, hogy védjék meg úgy saját magukat, mint alkalmazottaiknak az élet- és munkaszabadsághoz való jogait.

Az intézőbizottság egyhangúlag elfogadta Botos előterjesztését és a határozatot felterjeszti a Magyar Párt központjához.

Külön üzleti könyveket kell vezetni az idegen pénznemekben kötött ügyletekről.

Bucurestiből jelentik: A devizatörvényt kiegészítő törvény intézkedése szerint minden olyan kereskedő, aki rendszeresen foglalkozik idegen pénznemben történő fizetésekkel összefüggő ügylettekkel, köteles az ügyletekről külön üzleti könyvet vezetni. Ezekbe a könyvekbe az összes idegen pénznemben kötött ügyleteket az okmányok alapján be kell vezetni. Az intézkedés be nem tartását, mint devizakihágást büntetik.

BIZONYTALAN TERMINUS.

— Egyszóval a főnöke nincs itt!

— Nem kérem, a bíróságra ment, ott van dolgo.

— Na és mikor jön vissza?

— Az, kérem, teljesen bizonytalan. A bíróságtól függ.

Ellentétes lapértékesítések a munkavédelmi rendelettörvényről

A Capitala című bucaresti lap jelentése szerint a hónapok óta kísértő munkavédelmi rendelettörvény kihirdetése a napokban megtörténik. A rendelettörvényt állítólag az uralkodó még elutazása előtt aláírta. A lap úgy tudja, hogy Pop Valer dr. ipar és kereskedelmi miniszter a szöveget már el is küldte a hivatalos lap nyomdájába.

Az Adeverul ezzel szemben cáfolja azokat a híreket, amelyek a munkavédelmi rendelet-törvény küszöbön álló kihirdetéséről szólnak.

Rövidesen megalakul a Cluj-Kolozsvári házépítő szövetkezet.

Hirt adtunk arról, hogy a Hermanstadter Allgemeine Sparkasse támogatásával Cluj-Kolozsváron is házépítő szövetkezetet létesítenek. Ilyen szövetkezetek nagy sikerrel működtek már a szász vidékeken. A rendszer az, hogy egy csoportba 50 tagot vesznek fel és ezután megválasztják a szövetkezet helyi vezetőségét. Az első csoport létszáma rövidesen betelik, úgy, hogy néhány napon belül megtarthatják a szövetkezet alakuló gyűlését.

Minden megyeszékhelyen alakítanak munkaszüneti bizottságot

A helyi viszonylatu munkaszüneti kérdések ügyében ez a bizottság dönt
Kik lesznek a tagjai a munkaügyi felügyelők vezetésével működő bizottságoknak?

A szakmai kamarák megszervezéséről szóló törvény 209-ik szakasza értelmében a munkakamarák hatáskörébe tartozik a munkaszüneti törvény 4, 6, 8, 9, 11, 20, 21 és 22-ik szakaszainak végrehajtása. Az 1925. június 18-án kelt munkaszüneti törvény értelmében már a munkakamarák részére voltak biztosítva ezek a jogok, azonban a munkakamarák megszervezéséig a munkaügyi minisztérium intézte el az idevonatkozó ügyeket. Az 1936. április 29-én életbe lépett szakmai kamarákról szóló törvény megszervezte a munkakamarákat és így a törvény 209-ik szakasza értelmében a fentebb említett jogokat egy paritásos bizottság gyakorolja, amely a munkaadók és munkások képviselőiből van összeállítva.

A munkaadó kiküldöttek közül egy delegátust a kereskedelmi és iparkamara a nagyipari szakmából, két delegátust a kereskedelem szakmájából küld ki, míg a munkakamara egy delegátust az iparosok közül. Az alkalmazottak képviselőit a munkakamara nevezi ki, összesen négy tagot, két magántisztviselőt és két munkást. Minden kiküldött mellé póttagot is jelölnek ki. A bizottság a munkaügyi felügyelő elnöke alatt működik.

A hivatalos lap 1937. június elseji számában a munkaügyi minisztérium rendelete úgy intézkedik, hogy

a paritásos bizottságot minden megyeszékhelyen meg kell szervezni.

A bizottság tagjaivá kinevezhetők a kereskedelmi és munkakamarák választói és az igazgatóságok tagjai. A munkaügyi felügyelő neki alárendelt felügyelőket és felügyelő-helyetteseket kirendelhet a paritásos bizottság elnökeivé.

Ezeknek a bizottságoknak a hatáskörébe a következő intézkedések tartoznak:

Munkaszüneti elrendelések az esetekben, ha valamely vállalat alkalmazottainak többsége ugyanazon vallást követi, e vallás ünnepein (4-ik szakasz.). Valamely szakma védszentjének megünneplése (6-ik szakasz.). Vasárnapi nyitvatartás élelmiszerüzletek számára és a munka megengedése olyan iparvállalatoknak, amelyek romlandó anyaggal dolgoznak (8-ik szakasz.). A fenti esetekben a vasárnap helyett, pihenőnap engedélyezése az alkalmazottnak (9-ik szakasz.). Az állandó tüzzel dolgozó gyárak vasárnapi munkája (11-ik szakasz.). Bizonyos kivételek engedélyezése a munkaszüneti rend alól (20-ik szakasz.). Az olyan üzletek vasárnapi munkája, amelyek többféle elbírálás alá eső árut árusítanak (21-ik szakasz.). És végül az üzletek napi és szezon zárójának szabályozása (22-ik szakasz.).

A nagyfontosságú törvényes intézkedés részletes ismertetésére még visszatérünk.

Csak a Legfelsőbb Gazdasági Tanács véleményének meghallgatása után hozhatók a jövőben gazdasági jellegű törvények

A gazdasági érdekszövetségek sürgetésére a kormány július 6-án királyi rendelettel nevezte ki a múlt év április 29-i törvény alapján a Legfelsőbb Gazdasági Tanács tagjait öt évre. A gazdasági tanács alakuló ülését már megtartotta és tevékenységét már meg is kezdte.

A Legfelsőbb Gazdasági Tanács 26 tagból áll és pedig:

A Mezőgazdasági Kamarák Szövetségének öt delegátusa: Constantin Sescioreanu, Fritz Connerth, Mircea Bădăreanu, Vasile Alimănisteanu és Andrei Macaveli.

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének négy iparos és négy kereskedő delegátusa: Constantin Osiceanu, Dan Partenie, D. Mociornița, Iosif Vihovici, Ioan Văluță, N. Stefan, I. Botez és C. C. Neamțu.

A Munkakamarák Szövetségének három delegátusa: Ion Flueraș, Gh. Panaites és P. Olariu.

A Legfelsőbb Banktanács egy delegátusa: I. Milineu.

A Mezőgazdasági és Szőlészeti Szindikátusok Központi Szövetségének egy delegátusa: Constantin Gărofilid volt miniszter.

A Romániai Nagyiparosok Szövetségének egy delegátusa: Victor Slăvescu, az Ugir elnöke.

A Központi Munkásbiztosító Pénztár igazgatójának egy delegátusa: Eftimiu Gherman.

A Központi Legfelsőbb Szövetkezeti Tanács delegátusa: Cesar Parteni.

A földművelésügyi minisztérium egy képviselője: Ion Cămarășescu.

A kereskedelmi és ipariügyi minisztérium egy delegátusa: Ion I. Gigurtu, a Mica vezérigazgatója.

A munka- és egészségügyi minisztérium delegátusa: I. Bujoiu mérnök, a Petrosani vezérigazgatója.

A közmunka és közlekedésügyi minisztérium delegátusa: C. Anghelescu.

A pénzügyminisztérium delegátusa: N. Vasilescu-Karpen volt miniszter.

A Legfelsőbb Gazdasági Tanács a törvény értelmében a következő hatáskörrel rendelkezik:

Elvi véleményezést ad gazdasági, pénzügyi és szociális jellegű törvénytervezetéről. A Legfelsőbb

Gazdasági Tanács véleményezése nélkül semmiféle ilyen törvénytervezet nem terjeszthető parlament elé.

Véleményt ad gazdasági, pénzügyi és szociális jellegű egyezményekről és szerződésekről.

Saját kezdeményezésére vagy a kormány kérésére javaslatot tesz a külkereskedelmi kérdések, gabonaértékesítési kérdések és általában mindenféle gazdasági, pénzügyi és szociális problémák megoldására.

A törvény, amint a fentiekből kitűnik, kötelező teszi a Legfelsőbb Gazdasági Tanács véleményének kikérését a rendeltetvények életbe léptetése előtt is. Remélhető, hogy a Legfelsőbb Gazdasági Tanács működése jótékonyan fogja éreztetni hatását ebben az irányban is. A gazdasági élet érdekeit érintő rendeltetvények életbe léptetésének megakadályozásán kívül azonban a tanács legfőbb feladata az lesz, hogy a kormány gazdasági politikájának egyetemes irányát szabjon és összhangba hozza az egyes minisztériumok által eddig kiadott és egymással homlokegyenest ellenkező rendeleteket.

ALKALMAZKODÁS.

— Tudod-e lányom, hogy éppen most kérték meg a kezdet tőlem?

— Igazán nagyon örülök... Ugye-e. Pista volt?

— Nem...

— Akkor hát a Pali?

— Nem, az sem, hanem a Puli!

— Igazán!? Milyen nagyszerű. Remélem, igent mondtál, papa?

VALÓSÁGOS REGÉNY.

Fiatalasszony: Miért nem beszéltél még nekem soha semmit a múltadról?

Férj: Mert ezt a hosszú téli estékre tartogattam...

A KORZÓN.

— A feleségem képes tíz órát szünet nélkül beszélni egyetlen témáról.

— Az semmi! Az én feleségemnek téma sem kell.

A CFR vasipari nyersanyagok és fémgyártmányok szállításai tarifájának emelését tervezi

A kormány, amint ismeretes, a közszükségleti cikkek olcsóbbítása céljából a szállítási tarifa csökkentését határozta el, amit a CFR végre is hajtott. Ugyanakkor azonban, amidőn a kormány minden eszközzel az árak leépítésére törekszik, a CFR több vasipari fémgyártmány szállítási tarifájának emelését tervezi. Értesüléseink szerint, a vas- és acélfémgyártmányok szállítási tarifáját 12 százalékkal, az ócskavas és vashulladék tarifáját pedig 33 százalékkal akarja emelni a CFR. Ha a tervezett emelést valóban végre is hajtják, úgy a vasipari termékek, illetőleg termelés újabb drágulásával kell számolni.

Egy amerikai magyar feltalálta a malter nélkül kötő téglát.

Karmanóczy József amerikai magyar olyan téglát talált fel, amelyet sem malterrel, sem más kötőanyaggal nem kell egymáshoz illeszteni. Az újfajta téglát úgy van konstruálva, hogy minden irányban pontosan összekapcsolódik a ráhelyezett másik téglával és nemcsak egyenes, hanem görbe falfelületet is lehet ilyen módon építeni. Karmanóczy téglatalálománya az amerikai híradások szerint forradalmi újítást jelent az építkezésben.

VALÓPERES UGYVÉDNEL.

— Bizony, doktor ur, most végre rájaktartam az uramat. Az volt a szerencsétlensége, hogy a vonatom husz perccel előbb futott be a menetrendnél! Azért jelentkezem, hogy azonnal indítsa meg a váloperet...

— Férj: Ha már így vagyunk, légy szives azt is kérdezd meg az ügyvédtől, hogy vajon perelhetem-e az államvasutat — kártérítésért?

A Scherg-posztógyár 1936 évi mérlegeredménye.

Az ország egyik vezető posztógyára, a Fabricile de Postav și Tesauri de mode din Brașov-Brassó, Wilhelm Scherg & Cie. S. A. most tette közzé 1937. március 31-én lezárt mérlegét, amely igen kedvező üzleteredménnyel zárult, főképp a hadseregnek eszközölt posztószállítások miatt. A vállalat mérlegében 102 millió lei részvénytőke és 71.778.728 lei tartalékok mellett 38.975.342 lei tiszta nyereséget mutat ki. A vállalat érdekeltségei 91 millió 363.259 lejellel, az adósok (elsősorban a hadügyminisztérium) 165 millió 319.209 lejellel szerepelnek a mérlegben.

MEZESHETEK BEN.

Ifjú menyecske: Mond, Sándor, miért meséled te mindenkinek, hogy milyen pompásan főzök, hiszen egyáltalán nem értek a főzéshez!

Ifjú férj: Valamivel meg kell, hogy indokoljam az embereknek, hogy miért vettek el feleségül...

Megadóztatják az építési szerződéseket.

A pénzügyminiszter utasította az egyes pénzügyigazgatóságokat, hogy a városi mérnöki hivataloknál győződjenek meg arról, hogy az építési munkálatoknál a vállalkozók kifizették-e az 1.40 százalékos proporcionális illetékeket. Amennyiben a vállalkozók e kötelezettségüknek nem tettek volna eleget, úgy kihágási jegyzőkönyvet kell felvenni ellenük.

Faszárító berendezéshez

használt levegő-melegítő készüléket keresek megvásárlásra

Ajánlat „Asztalosüzem” jellegre az „Az Iparos” kiadóhivatalába küldendő. Arad, Str. Brațianu 18.

Jogesetek a kisipar köréből

Mit ír elő a törvény a betegsegélyző biztosítottjainak munkaképtelenség címén előálló nyugdíjjogosultságáról.

A munkaképtelenség címén előálló nyugdíjjogosultság ügyében számos kérdés érkezett szerkesztőségünkhez, így szükségesnek látjuk, hogy alábbiakban a Szerkesztői Üzenetek terjedelménél bővebben közöljük a vonatkozó törvény előírásait.

Ha a betegsegélyzői tag orvosi kezelése befejeződött és a megfelelő forma szerint megállapítják, hogy a tag munkaképtelen, vagyis az általa betöltött munkakört nem tudja a jövőben ellátni, munkaképtelenség címén nyugdíjjogosult. Aki munkaképtelenségének kétharmadát elvesztette, teljes egészében munkaképtelenné tekintendő. Munkaképtelenség címén a nyugdíj attól az időponttól jár, amikor az iránta való kérvényt a kérelmező valamelyik betegsegélyző-pénztárnál benyújtotta. Ha a munkaképtelenség úgy állott elő, hogy annak bekövetkezése részben vagy egészben a biztosított akarátának, vagy szándékának folyománya, ilyen nyugdíj nem folyósítható.

A betegsegélyző által folyósított nyugdíj felülvizsgálható és visszavonható, ha megállapítják, hogy a munkaképtelenségnek a nyugdíj megszavazása alkalmával fennálló fokozata csökkent, vagy megszűnt.

A nyugdíj meghatározott összegben folyósítatik annak az osztálynak megfelelőleg, amelyben a biztosított tag volt és amely után a betegsegélyző járulékait fizette. A nyugdíj összegéhez kiegészítéssel annyiszor két lei jár havonta, ahány héttel a biztosított többet fizetett, mint kétszáz hét. Ha a biztosított több fizetési osztály után fizette a betegsegélyzői járulékot, nyugdíja megállapításánál az utolsó kétszáz hét folyamán fizetett járulékok közepértékét veszik alapul. Mint a fentiekben is ki-világlik, munkaképtelenség címén kizárólag az lehet nyugdíjjogosult, aki legalább kétszáz héttel fizetett járulékot és ebből egy-egy évre legkevesebb 16 hét esik. Ha a járulékok fizetésében megszakítás történik, a nyugdíj iránti jog csak akkor léphet fel, ha a biztosított újra legkevesebb kétszáz héten át fizeti a járulékokat. Hogyha azonban megszakítás történik, a nyugdíj iránti jog csak akkor éled fel, ha a biztosított újra legkevesebb kétszáz héten át fizeti a járulékokat. Hogyha azonban a megszakítás előtt kétszáz héten át fizetett a biztosított járulékokat, megszakítás után nem kötelező az újabb kétszáz hét, mert már száz hét után feléled a nyugdíjjogosultság.

Nem tekinthető megszakításnak az az idő, amit a biztosított fegyverben töltött el, valamint az az idő sem, amikor a biztosított betegség címén táppénzt élvezett.

Közi: KELE SANDOR dr.

Nem lehet eredményt elérni igazságtalanságokkal szemben, ha önként lemondunk jogainkról.

Eftimiu, a hírló román író meséli:

Galatiban elsőosztályú jeggyel szállt vonatra, hol zsúfolt fülkében háromgyermekes anyát talált. Amikor Brailába ért a vonat, az állomásfőnök fehér krétával áthúzta a koci oldalán levő „II. osztályú” jelzést és helyére „I.” számot rajzolt. Így egyik pillanatról a másikra elsőosztályúra változtatta a vagonot. Menetközben azután bejött a kálauz s ki akarta költöztetni a háromgyermekes anyát. Eftimiu azonban közbelépett s kiutasította a kálauzt, ki csendőroket hozott a legközelebbi állomáson. A mentőangyal — Eftimiu — tovább kardoskodott. Mig izzadt, harcolt, vitatkozott s kétségbevonta a krétajelzés jogosságát, az asszony esdek-lő hangon fordult a kálauzhoz: „Rég elmentem volna, de nem engedett ez az ur...”

A tanulság? Nem lehet eredményt elérni igazságtalanságokkal szemben, mikor önként mondanak le a jogokról.

Minimális adó esetén

Jelzálogos terhek kamatai az épületadónál, nem pedig a kereskedelmi adónál veendő figyelembe

A bucarestii királyi tábla érdekes elvi döntvénye

A bucarestii itélőtábla negyedik tagozata 79—1937. szám alatt igen érdekes elvi jelentőségű döntvényt hozott arra vonatkozóan, hogy a kereskedő jelzálogos terheit, ha minimális adó alá esik, az épületadónál kell figyelembe venni az adómegállapítás alkalmával. Az adótörvény szerint ugyanis a jelzálogos terheket minden évben május 15-ig kell külön adóvallomással az adóhivatalnál bejelenteni, hogy azok kamatait az elementáris és suprakvóta adó kivetésénél figyelembe vehessék. Megtörténhetik azonban az is, hogy az adózó kívánságára ezt a terhet, illetve a jelzálogos terhek kamatait a kereskedelmi adó kivetésénél veszik figyelembe.

Az adott esetben

az adófelelvezési hatóság a jelzálogos terhek kamatait nem vonta le az épületadó kivetésénél, hanem ahhoz ragaszkodott, hogy azokat a kereskedelmi adó megállapításánál vonja le.

Ez az adózó részvénytársaságra nézve igen nagy sérelmet jelentett, mert ennek adóját megfelelő jövedelem hiányában a jelzálogos terhek kamatának figyelembe vételével, mint minimális adót állapították meg és így ha az épületadónál nem vették volna figyelembe a jelzálogos terheket, tulajdonképpen ezután is fizetnie kellett volna az adót.

A részvénytársaság azonban a felelvezési hatóság határozata ellen az adótörvény 67. és 143. szakaszainak, valamint a Comisia Centrală 1934. évi 319. számú döntvényének megsemmisítése miatt semiségi panasszal élt a bucarestii királyi táblához és azt panaszolta, hogy a felelvezési hatóság megtagadta az adózó tulajdonát képező ingatlant terhelő jelzálog 177.308 lei összegű kamatának a levonását azzal az indoklással, hogy ezt az összeget már a kereskedelmi jövedelem megállapításánál levonásba helyezték. A felelvező fél azt kérte, hogy

mozdítsák ennek az összegnek a kereskedelmi jövedelemből való levonását és vonják le azt az ingatlan jövedelméből.

A felelvezési bizottság megállapította, hogy ez a kamat el van könyvelve a cég üzleti könyvében, tehát

a kereskedelmi jövedelem megállapításánál valóban szerepel.

Ezzel szemben azonban az is megállapítást nyert, hogy a felelvező részvénytársaságra megfelelő jövedelem hiányában minimális adót vetettek ki és habár a bizottság által levonásra engedélyezett tételek között valóban szerepel is a 177.308 lei, mint a jelzálogteher kamata, azonban

ha ezt az összeget nem vonták volna le a kereskedelmi jövedelemből, a cég akkor is minimális adó alá esnék.

Ezen az alapon kérte a felelvező fél, hogy a kamatot

ne a kereskedelmi jövedelemből, hanem az ingatlan jövedelméből vonják le.

Mindezeket figyelembe véve, a királyi tábla azt állapította meg, hogy az összeg a kereskedelmi jövedelem megállapításánál tulajdonképpen nem jöhetett figyelembe, minthogy mindenképpen minimális adó alá esik és minthogy az egyenesadó törvény 67-ik szakasza értelmében az épületadó megállapítása alkalmával az épület jövedelméből le kell vonni a jelzálogos terhek valóban kifizetett kamatait, ennél fogva a levonás ilyen esetben nem a kereskedelmi, hanem az épületadó megállapításánál eszközölendő. Minthogy a felelvezési bizottság ezzel elmentesen járt el, a királyi tábla a törvénysértést megállapította és a felelvezési bizottság határozatát megsemmisítette.

Mikor fizetendő kereskedelmi adó az állathizlalás után

A cséplőszövetkezetek és az ipari adó.

Mint értesülünk a pénzügyminiszter az érdekeltek közegében többszörös közbenjárására rendeletet adott a pénzügyigazgatóságoknak, hogy ha valamely gazdának a sertéshizlalásból és az állattenyésztésből származó jövedelme csak a saját földjén termesztett takarmányfélék feletetéséből származik, úgy kereskedelmi adó nem fizetendő. Kereskedelmi adó fizetendő azonban a hizlalás, vagy állattenyésztésből eredő jövedelem után, ha a takarmányt máshonnan vásárolja meg a tenyésztő, hasonlóképpen kereskedelmi adó fizetendő, amennyiben a takarmányt bérelt területek szolgálják, kivéve, ha a bérelt föld-

terület 5 hektárt meg nem halad. Azok, akik a fenti rendelkezésekkel ellentétben, eddig az állattenyésztés és hizlalás után nem fizettek kereskedelmi adót, kötelesek azt 1933. április 1-étől kezdve utólag megfizetni. A cséplőgépszövetkezetek nem fizetnek ipari adót, amennyiben a cséplőgépet kizárólag saját tagjaik rendelkezésére bocsátják, azonban ipari adót fizetnek, ha a cséplőgépet a szövetkezettől idegen személyek használják. Ha ilyen esetben nem fizettek volna ipari adót, az 1933. április 1-től kezdve utólag fizetendő.

Alig egy esztendő alatt 80 százalékkal emelkedett a feldolgozott talpbőr alapára

Steiner Rudolf, a Timisoara-temesvári Filt cipőgyár vezérigazgatója a bőrarak emelkedéséről az alábbi nyilatkozatot adta:

— Az országosan észlelhető nyersbőrhiány összefüggésben áll a huszfogyasztás nyári csökkenésével, nem utolsósorban pedig az állatexport hiányával. Nem is olyan régen még rengeteg húst exportáltunk és a levágott állatok

bőre az országban maradt. Állandó tényezője a nyersbőrhiánynak a hedsereg növekvő szükséglete is. Hír szerint a kincstár a jövőben azoknak a vállalatoknak, melyek a hadseregnek is szállítanak, megengedi a külföldi bőrök behozatalát. Előáll az a visszás helyzet, hogy a katonai szükségletet a külföldi vadbőr behozatalából fedezik, míg az erre a célra sokkal inkább megfelelő belföldi marhabőr szolgálja majd a polgári lakosság szükségletét.

— Ezelőtt másfél évvel a nyersbőr kilója 21 lei volt. Ma 67 lei! A feldolgozott talpbőr alapára múlt év szeptemberétől 165 leiről 270 leire emelkedett. Az emelkedés 80 százalék. A tavasszal a gyárak a munkabéreket országosan 8 százalékkal emelték, ezzel szemben egy 795 leies cipő ma 850 lei, az emelkedés tehát mindössze 7 százalék. Rentabilitás szempontjából a belföldi cipőipar elérkezett a végső határhoz. A bőrarak további emelkedésével már nem tudna megbirkózni, miután a cipőárak emelésére nem gondolhat.

UJ KELET

Románia egyetlen zsidó napilapja

Kérjen mulatványszámot

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Huszonöt aradi és aradmegyei sőtőműhely bezárását rendelte el az ipari vizsgáztató bizottság

A minisztériumtól kér utasítást a vizsgáztató bizottság a bizonytalan sorsu munkakönyvek ügyében.

A 101-ik paragrafus alapján nyert munkakönyvek tulajdonosai is ragaszkodnak szerzett jogaikhoz

Az ipari vizsgáztató bizottságok ülésén különböző problémák merültek fel, amelyeknek csak egy részét sikerült a helyi fórumoknak megoldaniok, míg más kérdések eldöntésére a minisztérium utasítását kárték.

Különösen a sőtőipari vizsgáztató bizottságok ülésén keletkeztek Aradon bonyodalmak több sőtőmester iparüzési joga körül. Ebben a szakmában ugyanis gyakran előfordult — amint az most a bizottsági üléseken megállapítást nyert, — hogy egyes sőtőműhelyt nyitottak, anélkül, hogy ipari képzettséggel rendelkeztek volna. Ezek az iparosok munkakönyvvel nem rendelkeztek, iparendélyt az iparhatóságnál nem váltottak és egyszerűen a kereskedelmi kamarai cégjegyzés alapján működtek, üzletvezetővel. Az új ipartörvény értelmében viszont tudvalevőleg ipart ezenül csak szakképzett iparosok üzemeltethetnek, vagyis azok, akik inasok és segédek is voltak és munkakönyvvel rendelkeznek. Az üzletvezetővel történő iparüzésre viszont az új törvény nem ad jogot.

Erre való tekintettel az aradi ipari vizsgáztató bizottság elrendelte tizenöt aradi és tíz aradmegyei sőtőműhely bezárását, amelyek tulajdonosai nem feleltek meg az új ipartörvény intézkedéseinek. A vizsgáztató bizottság munkája még nem nyert befejezést és ezért nem lehetetlen, hogy újabb sőtőüzemek bezárására is sor kerül.

A másik probléma, amelyben a többi szakmák is közelről érdekeltek, a régi ipartörvény 101-ik paragrafusa alapján kibocsátott munkakönyvek sorsa. Számosan vannak ugyanis olyanok, akik mesterkötőket és új iparigazolványt ezeknek a munkakönyveknek alapján kérnek. A régi ipartörvény értelmében munkakönyvet az ipartestület tanoncszer-

ződés alapján bocsáthatott ki. A régi ipartörvény 101-ik paragrafusa azonban arra is módot adott, hogy valaki az alábbi feltételek mellett kapjon munkakönyvet:

Ha egy iparos megjelent az ipartestületnél és közölte, hogy valakit segédként alkalmaz, egyben pedig kijelentette, hogy az illető — bár szabályszerű tanoncszerződése nem volt — nála a szakmát megtanulta, az új segéd ennek a kijelentésnek alapján megkaphatta a munkakönyvet. Ilyen munkakönyv-

vel Aradon sokan jelentkeznek.

Mint már jeleztük, az új ipartörvény viszont a mesterkötőket a szakképzettség, vagyis az inas- és mesterérek bizonyításához köti. Az aradi ipari vizsgáztató bizottságok viszont a 101-ik paragrafus alapján szerzett munkakönyveket nem fogadják el kellő bizonyítéknak és ezek alapján mesterkötőket és új iparigazolványt nem adnak ki. Tekintettel arra, hogy a 101-ik paragrafus alapján kiállított munkakönyvek ügyében az új ipartörvény külön intézkedést nem tartalmaz, az aradi ipari vizsgáztató bizottságok a munkaügyi minisztériumtól kérték utasítást, hogy ezekben az ügyekben miképpen járjanak el. Addig, amíg a minisztérium utasítása meg nem érkezik, a bizottságok a fenti helyzetben lévő iparosok ügyeit függőben tartják.

Az érdekelt iparosok arra az álláspontra helyezkednek, hogy ők munkakönyveiket törvényes alapon, szabályszerűen kapták, így tehát szerzett joggal rendelkeznek és ezért a bizottságok kötelesek számukra a mesterkötőket és az iparigazolványt kiadni.

Olariu Petre Timisoara-temesvári husiparost kinevezték a legfelső gazdasági bizottság tagjává

Most érkezett hivatalos rendelet értelmében Olariu Petre husiparost, Timisoara-temesvári alpolgármestert a munkakamara kisipari osztályának elnökét, az iparos ügyek ismert előharcosát, a legfelső gazdasági bizottság tagjává nevezték ki. Ez a kinevezés annyival is jelentőségteljesebb, mert a kiterjedt hatáskörrel bíró bizottság ötvenhárom tagja közül egyedül Olariu Petre képviseli a Banat-Bánságot. Olariu alpolgármester már Bucarestbe is utazott, ahol részt vett a legfelső gazdasági bizottság alakuló ülésén, melyet a miniszterelnökség palotájában tartottak meg.

Mi a jogköre és feladata a legfelsőbb gazdasági tanácsnak

A legfőbb gazdasági tanács megszervezéséről szóló rendelet a hivatalos lap július hó hetedik számában jelent meg. — Már ki is jelölték a gazdasági tanács elnökét, Cămarăşescu Ioan volt minisztert, aki a mezőgazdasági kamara elnöke volt. Az egyes miniszterek is már kijelölték delegátusaikat a bizottságba. A leg-

főbb gazdasági tanácsnak rendkívül nagy szerepe lesz, mert a minisztertanács mellett, mint véleményadó szervezet működik és véleményét meg kell hallgatni minden egyes közgazdasági pénzügyi és szociális kérdésben. Az idevonatkozó törvényjavaslatok csak a tanács kedvező véleménye alapján kerülhetnek a legfőbb törvény-előkészítő bizottság elé.

A legfőbb gazdasági tanács véleményét nyilvánítja a külkereskedelmi szerződések megkötésénél is. A tanácsnak 51 tagja van, ezek közül 34-et a szakmai kamarák szövetsége nevez ki, a többi 17 tag közül négy tagnak volt szakmabeli miniszternek kell lennie, 11 tagnak pedig pénzügyi, közgazdasági és társadalmi szaktekintélyeknek.

A szervezés már annyira előrehaladt, hogy a legfőbb gazdasági tanács az ősi parlamenti ülészak alkalmával megkezdheti működését és így tulajdonképpen szeptember 1-től kezdve már teljesíteni fogja törvényes feladatát.

Meglőrtént a döntés Timisoara-Temesváron a vendég-pari munkások fizetése ügyében

Mint ismeretes, a Timisoara-temesvári vendég-lőcsők a pincérmunkásokkal kötött kollektív szerződést a megváltozott gazdasági körülményekre való hivatkozással felmondták és tíz százalékos bércsök-kentést akartak keresztülvinni. A hosszabb ideje húzódozó ügyben szerdán döntött a Petre P. Popescu táblai tanácsos elnöke alatt összeült választott bíróság, amely kimondotta, hogy a kollektív szerződés eddigi fizetési feltételei továbbra is érvényben maradnak és a kávéházi pincérek fizetését heti 550 leiben, az éttermiekét pedig 800 leiben állapították meg.

Nagy frikciós présünkön és lemezhengerünkön lemezhengerelést és préseléseket vállalunk

Dukász Testvérek

Arad, Strada Goldu 3.

Nem tartoznak a kartell törvény rendelkezései alá a külföldi kartelleket képviselő vállalatok

A szakminisztérium még nem döntött az ügyben

A legfőbb kartellbizottság legutóbbi ülésén a külföldi kartelleket képviselő belföldi vállalatok helyzetével foglalkozott. Megállapították, hogy ezek a cégek külföldi kartell fiókjai, vagy ügynökei és külföldi áruk elhelyezésével foglalkoznak. Az áruk árát természetesen a külföldi központok írják elő és ezek az árak a legtöbb esetben megfelelnek a belföldi ártörvényeknek.

A legfőbb kartellbizottság hosszas vita

után kimondotta, hogy olyan véleményt fog a minisztérium elé terjeszteni, amely szerint ezek a cégek nem esnek a kartell törvény rendelkezései alá. A vélemény támogatására felhozzák azt, hogy az új büntető törvény eléggé hatályos szabályokat tartalmaz a büntös spekuláció megakadályozására. A kereskedelemügyi miniszter rövid időn belül fog dönteni ebben a kérdésben.

Még júliusban megalakul a kereskedők nyugdíjpénztára

A kereskedelem és iparügyi minisztérium vezértilkarságán már készen fekszik az a rendelettervezet, amely a kereskedők kötelező nyugdíjbiztosítását írja elő. Az Argus jelentése szerint a kereskedők nyugdíjpénztárát még július hó folyamán megalakítják.

Nem létező paragrafusra hivatkozott a betegsegélyző jogi képviselője

Jogi körökben közderültséget keltett az aradi betegsegélyzőpénztár alábbi különös jogesete!

Kramer Rozália aradi divatszalon-tulajdonosnő ellen a betegsegélyző bíróságai jegyzőkönyvet vett fel. A két első fórum a divatszalon tulajdonosnőjét köztörvényes pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet a betegsegélyző megfellebbezte a Timisoara-temesvári táblához és a felelőbíró tárgyalás során a betegsegélyző jogi képviselője

a munkaügyi törvény 267-ik szakaszára hivatkozott.

A vádlott ügyvédje, dr. Gregorovici Stefan kifejtette, hogy nem lehet az ügyben dönteni, mert

a betegsegélyző olyan törvényre hivatkozik, amely egyáltalában meg sem jelent.

Az egyesített munkabiztosítói törvényeknek ugyanis mindössze 139 szakaszuk van, ezzel szemben a betegsegélyző jogi képviselője a törvény 267. szakaszára hivatkozik. A védő megállapította, általános feltűnést keltett és az ítéletábrá a betegsegélyző felelőbíró elutasította.

Az utóbbi két év alatt az ipar adóterhei közel hárommilliárd lejjel emelkedtek

A hazai ipar 1936-ban az ötvenkétfélmilliárd lejes termelésből adókra a termelés értékének közel husz százalékát fordította.

A világgazdasági válság kitörése után az agrártermelés jövedelmezősége az agrárjellegű államokban, így Romániában is, majdnem teljesen megszűnt. Erre való tekintettel a különböző kormányok az agrártermelés közterheit nagyrészt csökkentették, ugyanakkor azonban jelentős mértékben növelték a fejlődő ipar közterheit. Amidőn a gazdasági helyzet javulást mutatott és az agrártermelés rentabilitása is emelkedett, a hadfelszerelés problémája került előtérbe. A fokozott hadfelszerelés újabb áldozatokat kíván az adózóktól és ezeknek az áldozatoknak legnagyobb részét ismét az ipar hozta meg, amit bizonyít az, hogy az ipar közterhei 1935-től a mai napig 36½ százalékkal emelkedtek.

A most nyilvánosságra került statisztikai adatok szerint, az utóbbi években az ipar a közterheknek átlag 56 százalékát viselte.

Az 1935/1936. költségvetési évben az egyenesadó bevételi előirányzata 3 milliárd 675 millió 600.000 lei volt. Ebből az ipar 893 millió 320.000 lei egyenesadót fizetett, ami az előirányzat 24.3 százalékát tette ki. A közvetett adók előirányzata ugyanebben a költségvetési évben 8 milliárd 775½ millió leit tett ki, amelyből 6 milliárd 284½ milliót, vagyis 71.6 százalékot az ipar viselt. A bélyeg és bejegyzési illetékek előirányzata 1 milliárd 900 millió lei volt, amiből 760 millió leit az ipartól hajtott be a fiskus.

A három adónem előirányzata 14.4 milliárd leit tett ki, amelyből 8.1 milliárd leit az ipar viselt,

vagyis az összegnek 56 százalékát.

Az 1936/1937. költségvetési évben a 4 milliárd 35 millió egyenesadó előirányzatból 957 milliót (23.72 százalékot), a közvetett adók 10.3 milliárdos előirányzatából 7.4 milliárd leit (71.97

százalékot), a bélyeg és bejegyzési illetékek 21 milliárdos előirányzatából 865 milliót (41.2 százalékot) fizetett az ipar.

A három adónem előirányzata 16.5 milliárd lei volt, amelyből 9.3 milliárd leit (56.2 százalékot) viselt az ipar.

Az 1937/1938. költségvetési évben az egyenesadóelőirányzat 4 milliárd 725 millió lei, melyből az ipar előreláthatólag 1.995 millió leit (25.3 százalékot), a közvetett adóelőirányzat 12.3

milliárd lei, amelyből az ipar valószínűleg 8.7 milliárd (71.13 százalék), bélyeg és bejegyzési illetékek előirányzata 2 milliárd 600 millió lei, amelyből az ipar előreláthatólag 1.56 milliárd leit (40.61 százalékot) fog viselni. A három adónem előirányzatának összege 19.6 milliárd lei, amelyből 10.9 milliárd lei, vagyis 56 százalék fog az iparra hárulni.

A fenti adatokból megállapítható még az is, hogy két év alatt az ipar adóterhei közel 3 milliárd lejjel emelkedtek.

Ha tekintetbe vesszük, hogy az 1935. évben az ipari termelés értéke 47.3 milliárd, 1936-ban pedig 51½ milliárd lei volt, úgy megállapíthatjuk, hogy az ipar kizárólag csak adókra a termelés értékének közel 20 százalékát fordítja, nem számítva a szociális közterheket és szállítási költségeket, amelyek legalább ilyen összegre becsülhetők.

Megjelent Cluj-Kolozsváron az új vágóhídi szabályrendelet

Közfogyasztásra szánt állatokat csak a vágóhídon szabad levágni.

Cluj-Kolozsvár város tanácsa dr. László Tibor vágóhídi igazgató előterjesztésére új vágóhídi szabályrendeletet készített, amely most a városi hivatalos lap mellékleteként külön füzetben jelent meg.

A szabályrendelet 18 szakaszra terjed és a következő fontosabb rendelkezéseket tartalmazza:

a közfogyasztásra szánt állatokat csak a vágóhídon szabad levágni.

Magánfogyasztásra szolgáló nagyobb állatokat is csak a vágóhídon szabad levágni. Kisebb és magánfogyasztásra szolgáló állatok levágását háznál is engedélyezik. Mészárosoknak, étteremtulajdonosoknak, henteseknek, kórházaknak, intézményeknek, vendéglőknek és éttermeknek a saját fogyasztásukra szolgáló állatokat is csak a vágóhídon szabad levágni. Aki a rendelkezések ellen vét, kihágást követ el és a szabályrendelet intézkedése alapján súlyosan büntetett. Viszmajor esetén nagyobb állatokat otthon is szabad vágni, a húsát azonban vizsgálat céljából a vágóhídon be kell mutatni.

Beteg, gyanús állatok még vis major esetén sem vágathók otthon.

Városon kívüli területről húst vagy hústermékeket csak állatorvosi igazolvány alapján szabad a város területére behozni.

A következő szakaszok a vágóhíd belső rendjét, a vágatási napokat, a vágatási illetékeket, a vágás módjait, a húsvizsgálat módjait, a fogyasztásra alkalmatlan húsok megsemmisítését, a vágóhídról kikerült húsok felülbélyegzését, a bőrraktárak, a hűtőszekrények használatát, a húsállítást és az elkobzott húsokért járó kártalanítás módjait szabályozza.

Az új vágóhídi szabályrendelet már életbe is lépett.

BARÁTNÖK.

— Három héttel ezelőtt váltam el a férjemtől és az a szerencsétlen ember azóta folyton iszik.

— Háromhetes dáridóval igazán tulzás megünnepelni ezt az örömteljes eseményt.

FELHŐK

Irta: BIBÓ LAJOS.

Az ember, Péter a kiskert mögött bukdácsolt. Akácfa-törzzsel vergődött, amely acélos és szívós volt a tavalyi nedvtől és sehogysem akart engedni az életlen, csorba szekercének. A nagykapu egyik tartóoszlopa mondta fel a szolgálatot, annak a helyébe kellett volna másik a Péter hosszas tűnődés után úgy határozott, hogy legjobb lesz, ha az öreg akácfaát vágja ki. Az asszonynak persze nem szólt, csak másnap, amikor a munkának nekilátott a az rászólt, hogy mit akar a valami olyasfélét mondott, hogy alighanem a jobbik esze hagyta el, hogy éppen a legöregebb akácfaának eresztette neki a fejszét.

Munkában, örökös elégedetlenségben elszáradt öreg volt az asszony, nehéz természetű, engesztelhetetlen teremtés, akiben negyven hosszú esztendő pocolyába gyült hallgatása háborgott. Az ember, Péter miatt, aki békés és jámbor lélek volt, harag és gyűlölet nélkül való. Két nap múltán, most is ő, az asszony unta meg előbb a dolgot. Figyelte az embert, hát látta, hogy a munka nagyon lassan halad. Nem is várt hát tovább. Adott a hízóknak, azután odafordult az emberhez:

— A kukorica mög elfogyott...

Péter éppen göröshöz ért, hát nem felelt.

Az asszony egy darabig várt. Majd valamivel hangosabban ismét odaszólt:

— Ej, hát kihöz beszélők!

Péter felnézett.

— Na?!

— Legyön már vége! Eppen ölég vót!... — nézett szembe vele az asszony és a hangjában türelmetlen parancs fenyegetett.

Péter lassu mozdulattal letörölte homlokáról a verejtéket:

— Mán möglősz! — szólt nagy nyugalommal a markába köpve fogást keresett a szekerce nyelén.

Az asszony égő tekintettel nézte.

Az első gondolata az volt, hogy a hízókat kellené... Megétni, vagy valami mást, valami retteneteset cselekedni, hogy dőljön már egyszer össze ez a cudar világ. Még tán nem is késő, a patkószeg ott van a kamara-ablakban, most mindjárt a kukorica közé vethetne vagy ötöt-hatot. Reggel azután élesztgethetné Péter a disznókat. Megborzongott és gondolatában pillanatok alatt örvénylő utakat járva hirtelen nyöszörgésre hígult benne a düh a megint csak a régi, gyötrelmes megállapításhoz ért, hogy átkokkal sujtotta a teremő. Negyven esztendő alatt, amit Péter mellett átszenvedett, sohasem tudta határozottan, hogy mi a baja, csak érezte, égette és emésztette a bizonytalanság és soha, egy pillanatig sem vetett magára. Akaratos, vad és konok lélek volt, akiből engedelmes és alázatos asszonyt szelidített volna a durvaság, amely után, anélkül, hogy tudta volna, egy életlen keresztül szomjuhozott, de Péter engedékeny és türelmes szívű volt és ezen a jóságon erőtlenségre és céltalanul hanyatlott el minden viharzó indulat és gyűlölet.

Péternek nem került nagy fáradságába, hogy megszokja az asszony természetét, állta a haragját, nem érezte száraz, fojtott gyötörődését, nem csitította, nem biztatta, olyannal vette az egész életet, mint ahogy azt a mindentudó rászabta és viselte sorsát csöndes, zavartalan békességgel.

Estig dolgozott a leült, hogy elkészült. Úgy számoltotta, hogy az oszlopot majd beállítja reggel, ez a munka nem tart tovább most már jó óránál. Bekeült a pitvarba.

— Adni kéne nekik — mondja az asszonynak hátranézve az ől felé. — Este késő lösz.

Az asszony nem felelt. Szó nélkül kifordult. Később, amikor visszatért, fölvetette az ágyat, azután lefeküdt. Péter is végzett a vacsorával. Kihúzódott a vacokra és nemsokára el is nyomta az álmot. Másnap hajnalban kelt. Gödröt, ásott és beállította az oszlopot. Eppen a földet furkózta, amikor az asszony kiáltása hallatszott

Gyűjjék! mán kend!

Péter odanézett:

— Mi a, na?

— Gyűjön, ha mondom!

Péter a kerítésnek támasztotta a farkát és odament.

Az asszony az ől előtt állott és nem tudott elmozdulni a rémülettől. A nagyobbik hízó a földön feküdt, két orralikán szivárgott a vér, a szája meg habot turt. Péter lábait alatt megingott a föld.

— Hamar! — kiáltott és egy rántással kiszakította az őlajtót.

Az asszony meghökkent és érezte, hogy esetleg hant, mert a szerencsétlenségben ismeretlen, titokzatos hatalmak verését látta, merthogy tegnap maga is patkószegre gondolt. Lám, az állat csakugyan nyelt valamit. Hozta a kést, de egy kiálló kőben megbotlott és elvágódott a földön. Meghemperedett, úgy kelt fel nyögve és lihegve ért az őlhoz. Péterben lángolt a sietség!

— Víz!... — ordított.

Az asszony meghökkent és érezve, hogy esetleg megkésik, sikoltva fordult vissza. Egy szilkét kapott le a kerítésről, azt merítette meg.

— Itt van! — nyújtotta oda, amikor visszatért.

Péter a szilkére nézett a amikor rádöbbsent, hogy minden elveszett, nincs itt a dézsza víz, amibe a hízó fejét belenyomhatná, megmozdult, fellázadt és elszabadul benne is a düh. A disznó zihált, majd hirtelen hörögésre fogta. Péter egy lángoló gondolat felmérte az utat a kutig meg vissza és egyszerre megérezte, hogy késő, mire visszaér, addig a hízó elvégzi. De hát mért áll előtte az asszony és miért nem a dézsát hozta? Miért áll és miért néz olyan rémült, megkövült tekintettel rá? Miért állt itt addig, hát nem látta rögtön, hogy vége, ha nem nyöszörög, ha nem rohan, ha nem sikolt akkorát, hogy megrepedjen ez az irtózatoss forrás, amely most mindjárt rájuk szakad?

Lökni akarta az asszonyt, de megbotlott és most már, hogy időt nyerjen elrugta az utból. Az asszony nekivágódott az ől ajtajának és hangtalanul terült el a földön.

Augusztus közepén országos vendégipari kongresszus lesz Satumare-Szatmáron

Három miniszter vesz részt a kongresszuson

Ugyanakkor nyílik meg a Satumare-szatmári mintavásár is

Az ország összes érdekelt szervezeteit képviselő vendégiparosok szövetsége legutóbbi bucurestii országos közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy 1937. évi augusztus hó 15 és 16-án a Satu Mare-szatmári Előlemezési Ipari Munkaadók Szindikátusa rendezésében Satu Mare-Szatmár városában országos kongresszust fog tartani. Az ott hozott határozatokat dr. Pop Valer kereskedelmi és iparügyi miniszter is jóváhagyta és a kongresszus védnökségét elvállalta. A kongresszuson részt vesznek a pénzügyi és munkaügyi miniszterek is.

A nagyszabású szakmai és gazdasági kongresszus alkalmat nyújt minden egyes érdekelt iparosnak, hogy sérelmeiket a legilletékesebb helyen, a miniszterek színe elé tárják, s kollektív alapon kérjék azok orvoslását. A kongressz-

szuson a minisztereken kívül jelen lesznek az ország összes közéleti tényezői, minden város kereskedelmi és ipari szervezeteinek képviselői vallási és nemzetiségű különbség nélkül.

Emelni fogja a kongresszus hírvóját az Észak-romániai Mintavásár és Ipari és Gazdasági Kiállítás, amelyek ugyanezen napon nyílnak meg a helybeli iparkamara rendezésében.

A kiállításra és a kongresszusra meghívást kaptak a szomszédos országok összes nagyobb vállalatai, szakmai egyesületei és ismeretesebb kereskedői és iparosai. Intézkedés történt, hogy a résztvevők minden kedvezményben részesüljenek, úgy a határátlépés tekintetében, mint a vasúti fuvar-díj tekintetében is, amely 50, illetve 75 százalék kedvezményeket nyújt.

A kongresszus programja

A kongresszus szakmai és gazdasági programja a következő:

Augusztus hó 14-én a vendégek fogadása és elszállásolása. Este ismerkedő est a Polgári Társaság kerthelyiségében.

Augusztus 15-én d. e. 9 órakor összejövetel a Victoria kávéházban és onnan felvonulás a mintavásár megtekintésére, 11 órakor a kongresszus ünnepélyes megnyitása, a hatóságok és vendégek üdvözlése.

Dél előtt fél 12 órakor Te Deum a gör. keleti, gör. kat. és róm. kat. templomokban a szindikátus zászlójának felszentelése alkalmából, 14 órakor közeled a Dácia dísztermében.

Délután 5 órakor az Iparos Otthonban összejövetel, amikor is kezdetét veszi a kongresszus.

Péter szűkölt.

Hörgött, amikor a teli dézsával visszatért. Két kézzel kapott a disznóhoz, de ujjai hirtelen kiengedtek.

Az állatnak mind a négy lába ki volt meredve és nyitott szemeivel úgy nézett előre, mintha várna valamit.

Az ember az állatra meredt és úgy maradt egy darabig. Jó időbe telt, amíg átgondolta a történetet és odáig ért, hogy a disznó csakugyan megdöglött. Otthagytá a hízót és kiült az eresz alá. Négy-öt óráig pipázott, akkor megint hátrament az ólhoz és ott is maradt napáldozatig. Másnap hajnalban befogott és kocsira téve, bevitte a döglöt a városba.

Az asszony, Julia két hétig nyomta az ágyat, aztán az orvos azt mondta, hogy most már felkelhet. Nehezen bírta magát, hanem hát azért mégis erőre kapott. Péter hallgatott s nem is szólalt meg, csak harmadnap este felé:

— Rozi mög hónap kigyün — mondta.

Rozi, a lányuk, aki bent lakott a városban s akinek akkor szólt, amikor a disznóval odabent járt.

Az asszony elérte, amit az ember elhallgatott. Hogy jobb, ha a történetek után egyelőre magára hagyja a bemeleg néhány hétre lányukhoz a városba. Nem is felelt hát, hanem elfordult és kiment a pitvarba. Másnap, amikor a lánya érte jött, sütögetve beszélgettek.

— Hát édesapám? — kérdezte a menyecske.

Az anyja tolta kifelé:

A menyecske nem értette. Vállat vont:

— Legalább köszönni, köszönök...

— Nem köll, ha mondom! — szólt az öregasszony és halkan betéve maga mögött a pitvarajtót, lassu léptekkel elindultak, be a város felé.

Péter alkonyat tájban kerülközött elő a szomszédokból. Kiült az eperfa alá és pipára gyujtva elnyugtatta tekintetét a láthatáron. Szép csöndesen följebb, följebb haladt s az esthajnali csillagnál hosszán megpihent.

Az égnek ezen a részén felhők húzódtak lefelé és lassan behullottak a mélyebben kékítő tengerbe.

szus tárgysorozatának letárgyalása a következő sorrendben:

1. A vendégipari törvényhozás, az alkalmazottakhoz való viszony szabályozása.

2. A szakkamarák ujjaszervezése.

3. Pénzügyi reformok.

4. Az ipari és kereskedelmi hitel.

5. A monopóliumtörvény, a szórakoztató játékok kérdése. Aviaticai bélyeg, a termelők versenyé stb.

6. Vágóhídi taxák.

7. A könyvvizetési kötelezettség.

8. A belföldi és külkereskedelem.

9. A turisztika megszervezése, a szomszédos államokkal való közlekedés megkönnyítése.

10. A munkabírság, az állami biztosítás, munkaszüneti törvény.

11. Nyugdíjpénztár létesítése iparosok és kereskedők részére.

12. Az új ipari és kereskedelmi törvényhozás.

13. A szakmai osztályok ujjaszervezése.

14. A szakmák képviselői a törvényhozó testületekben.

15. Határozati javaslat.

A vendégipari munkaadók szindikátusa kéri az összes szakmai vezetőket és az összes szakszervezeteket, akik mint előadók a fenti tárgysorozatban részt öhajtanak venni, hogy est idejében jelentsék be, hogy a készülő nyomtatványok szövegébe még bekerülhessenek.

Még ebben az évben

üzembe helyezik

a lupenii műselyemgyárat

A Viscosa Românească S. A. lupenii műselyemgyárának építkezési és szerelési munkálatai befejezéshez közelednek. A gyár százmillió leit meghaladó értékű gépei ez év elején érkeztek meg és azóta folynak a szerelési munkálatok. Előreláthatólag a műselyemgyár, még ebben az évben megkezdí a termelését.

✱

A DAGADT ARC TITKA.

— Mitől dagadt úgy fel a képe?

— Amikor tegnap este haza mentem, a feleségem virágokkal dobált meg.

— Ugyan, ugyan?

— Igen. Még még a cserepeket is hoztam vigta

✱

KEDELY.

Az egyik vendégében egy ur finom ebédet eszik végig, azután hivatta a főpincért és azt mondja, hogy nem tud hivetni.

— Uram! — szól a főpincér — fizessen rögtön, különben rendőrt hívatok.

— Na és azt hiszi Ön, hogy a rendőr majd fizet helyettem?

Az Oradea-nagyvárad Épitőiparosok Szövetsége tagjai kicserélik egymás között használt építőanyagjaikat

Erdekes terv merült fel az Oradea-nagyvárad Épitőiparosok Szövetsége egyes tagjai körében.

Igen gyakran fordul elő, hogy bontási, vagy átalakítási munkálatokkal kapcsolatban anyagok kerülnek ki és válnak feleslegessé, amiket az illető fővállalkozó, vagy iparos nem tud megfelelően értékesíteni.

Holott a kikerülő bontási anyagok értéke, vagy eladási ára mindig be van kalkulálva a ma még nagyon lenyomott egységárakba.

Ugyanúgy néha lehetne használt anyagokat is beépíteni, de azt rendszeren nem tudja az illető tag, hogy hol keresse.

Ezen segít most a következő tervzet:

Minden tag jelentse be állandóan az Épitőiparosok Szövetségéhez, milyen használt anyagokat tudna átadni, vagy milyen anyagot tudna felhasználni.

A titkári hivatal a bejelentéseket feltűnő módon fogja nyilvántartani, illetve kifüggeszteni s mindenkinek, aki tagdíjhátralékban nincsen, díjmentesen áll rendelkezésre.

ISKOLABAN.

A tanító magyaráz az iskolában?

— Jegyezzétek meg, gyermekeim, hogy az életben mindig csak a tettek számítanak és sohasem a szavak.

Móricskó feltartja az ujját.

— Na, mit akarsz mondani, Móricskó?

— Csak azt akarom mondani, hogy úgy látszik, a tanító ur még sohasem adott fel egy táviratot.

Tilos a hivatalos munkórak utáni „fekete munka” Franciaországban.

A francia kamara, mint Párisból jelentik, egy egyszakaszos törvényjavaslatot fogadott el, amely szigorúan megtiltja a fekete munkát. Fekete munkának azt nevezik Franciaországban, ha valaki, akinek állása, vagy foglalkozása van, a negyvenórás munkahét folytán rendelkezésre álló szabad idejében más foglalkozást is vállal és ezáltal mások elől elveszik a munkát.

A KIS SZORAKOZOTT.

A napokban egy vidéki város korcsója ismert szép asszonyának férje meghalt. A temetés után a fiatal özvegyet a család egyik régi jóbarátja kísérte haza. A szomorú ifjú nő leült egy karosszékre és a jóbarát vigasztalni kezdte. Megmondta neki, hogy szép és kíváncsú és hogy nincs oka a busulárcra. Majd, hogy kijelentéseit tényekkel bizonyítsa, leborult a gyászos nő elé és ékezen szóló szenvedéllyel csókolni kezdte a kezét. Miután a méltó hölgy ez ellen nem tiltakozott, most már a száját is meg akarta csókolni. Az ifjú nő fölugrott és a betanult lecke hangján mondta:

— Vigyázzon, az uram minden percben bejöhet!

A Banat-bánsági kazántulajdonosok egyesületének közgyűlése.

Vasárnap tartotta meg a Banat-bánsági kazántulajdonosok egyesülete az évi közgyűlést, amelyen Miklósi Kornél dr., a villamosművek igazgatója elnökölt. A Lendvai Jenő és König Leó mérnök, titkárok által felolvasott jelentéseket egyhangúan tudomásul vették, majd megejtették a választásokat. Az új titkárok a következőképpen alakultak meg: Elnök: Miklósi Kornél dr., alelnök: Baltescu Ioan dr. UDR-igazgató és Jakobi Kálmán dr., a Dermata igazgatója, a választmány tagjai Vermes Ernő kálapgyári igazgató, Klein Ernő, a Tekastilgyár igazgatója, Szakmáry László mérnök, a Prochaska-konzern igazgatója, Clurciu mérnök, a villamosművek főmérnöke, Ionescu gyapjuipari főmérnök, Frank Frigyes, a Margina igazgatója, Gellért szeszgyári mérnök és Szász Zsigmond, míg a felügyelőbizottság tagjai Undis Mihály, a Bohn-művek vezérigazgatója, Kinszky mérnök, a Tanara igazgatója és Taussig szeszgyári igazgató.

